

mindst i dette konervative Tings Interesse, jeg erkender det er konservativt og har være det; thi det er Meningen med det — at vi ogsaa komme ud af disse Tilstande, som ikke ere uden Fare. Jeg vil ikke male Handen paa Væggen, som man siger med plat Udtryk; jeg ved meget godt, at Tilstanden er meget rolig, og at der er ikke Tale om Oprør eller Sligt, og det er slet ikke det, jeg lægger ind, naar jeg bruger Ordet Fare, men jeg tænker paa alt det Brandstof, der indeholdes i Folkets Sag, og ikke mindst i de arbejdende Sag, og derfor tror jeg, det vilde være heldigt; at man saa hurtigt som muligt kom ind i Tilstande, som alle erkende ligge inden for Grundloven.

M. P. Jensen: Jeg skal tillade mig et Øjeblik at lægge Beslag paa det høje Tings Tid, der gaar vist med Hensyn til Finanslovsbehandlingen; er meget kort, for at fremdrage et Forhold, vedrørende den Kres, jeg har den Ære at repræsentere her i Tinget. Jeg sigter her til et Andragende, der er kommet fra Rønne By allerede i Sommeren 1890, og som blev indgivet til Indenrigsministeriet, om Hjælp fra Statens Side til Udførelse af et Havneanlæg ved denne By, et Havneanlæg, som Byen ikke selv kan bestrebe, og som har meget stor Betydning. Man har derfor i Rønne med stor Bekymring være Vidne til, at der fra Indenrigsministeriets Side intet Hensyn er taget til dette Andragende, uagtet det anbefales baade af Vandbygningsdirektøren og den af Regeringen i 1882 nedsatte Nødhavnskommission. I sin Betænkning af 1887 har Kommissionen udtrykkelig udtalt, at den kunde anbefale, at der heds saa vel til Rønne som til Nexø Hjælp fra Statens Side til Forbedring af disse Byers Havnes Indsejling, da Kommissionen ikke turde gaa til at anbefale, at der anlagdes en Nødhavn i større Stil af Hensyn til de dermed forbundne store Udgifter. Nexø fik ved Finansloven 1889—1890 bevilget 150,000 Kr. til Havneanlæg, men en Forbedring af Rønne Havn vil have en endnu større Betydning for Skibsfarten, og jeg skal i den Henseende søge at fremdrage nogle af Grundene dertil. Den vil have megen Betydning for Skibsfarten, thi der er ved de talrige bornholmske Havnelaan ikke tidligere, maaske med Undtagelse af Nexø, taget andre Hensyn end de rent lokale Behov. Det er noget, som tidt og mange Gange er blevet gjort gældende baade i Indland og Udland af søfarende, Kbhedere, Assurandører o. s. v. Staten har jo ogsaa tidligere andet Sted taget Hensyn til Skibsfarten, navnlig ved Anlægget af de

3. Statshavne. Men trods den centrale Beliggenhed i Sejløbet, Rønne indtager, ere Risterne derfor ikke tagne i Betragtning, uagtet dens Beliggenhed i Østervæn stærkt taler for, at de bleve imøbetomne. Dette Hensyn fremtræder saa meget mere berettiget efter Anlægget af Nord-Østervænkanalen, der end mere vil gøre Rønne til Midtpunkt mellem Rusland og Nordvæn. En let tilgængelig Havn ved Rønne vilde sikkert være af stor Betydning for Skibene under farefulde Forhold; den vil jo ogsaa kunne drage Pengene til Landet; men saaledes som Havnen nu er, vil den ikke være i Stand til at kunne gøre nogen af Delene. Et godt Besvis derfor har man desværre i indværende Vinter haft derved, at et i Havnen værende Fiskerfartøjs Fortøjning sprang, hvorved Baaden drev af og af Blæsten førtes mod en Bølgebrøder, hvorved den knustes, og en af Risterne forulthede. Saaledes vil for Postdampskibsfarten en Forbedring af Havnen have sin store Betydning for den regelmæssige Forbindelse. For Byens egen Skibsfart vil det ogsaa have en stor Betydning, og Skibsfarten er jo en af Byens væsentligste Indtægter. Der hjemhører i Rønne 74 Skibe med over 7,000 Registertons, saaledes at altsaa Rønne staar som Nr. 5 i Række af vore Søfartøder. Der indgik i 1890 1,140 Skibe med 74,000 Registertons, og udgik 1,053 Skibe med 73,000 Registertons. Kommer hertil, at Byen ikke ved egne Midler er i Stand til at afholde de ved det af mig her omtalte Havneprojekts store Omkostninger, hvortil ifølge det indsendte Overflaa medgaa over 400,000 Kr., og hvoraf Byen kun som Statstilbud forlanger — et efter min Mening meget beskedent Forlangende — det Halve, eller omtrent 200,000 Kr., som et i en vis Mærkelte rente- og afdragsfrit Laan, saa kan jeg ikke se, at det kan være rigtigt saaledes vedvarende ikke at tage Hensyn til dette Andragende, saa meget mere, som Rønne By's Skatteindtægt i de sidste 10 Aar gennemsnitlig kun har udgjort 1,200,000 Kr., og man kan derfor ikke fortænke Byraadet i, at det føler sig betænkelig ved at gaa med til en saa stor Udgift som den af mig her paa-pegede. Dette Laan kan ogsaa i allerførste Betydning betegnes som Hjælp til Selvhjælp; thi Rønne By har tidligere anvendt til sin Havns Forbedring over 700,000 Kr. uden dertil at have faaet nogensomhelst Hjælp udefra. At Staten har en Forpligtelse til at komme de bornholmske Havneanlæg i Møde, forekommer mig ogsaa. Derovre træde Havne i Stedet for Jærnbaner andetsteds, og ser man hen til, hvad der er